

Sex mot ersättning

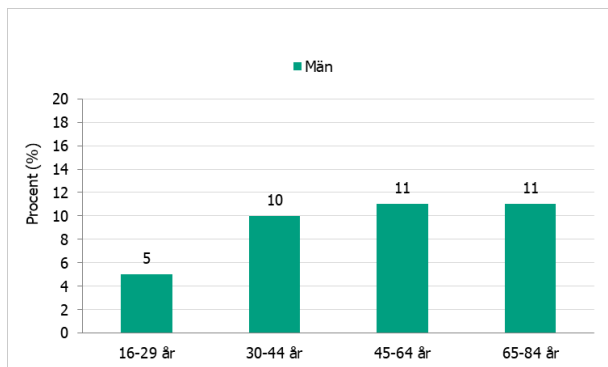
Det här faktabladet handlar om erfarenheter av sex mot ersättning. Det bygger på resultat från undersökningen SRHR2017, en enkätstudie där personer i åldern 16–84 år fick svara på frågor om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR).

Här redovisas hur stor del av Sveriges befolkning som någon gång har haft sex mot ersättning. Resultaten bör tolkas med försiktighet eftersom få personer svarade på frågorna. Det kan bland annat bero på ämnets karaktär och på att det är olagligt att köpa sex. Resultaten redovisas utifrån kön, sexuell identitet och ålder.

Att ge ersättning för sex

Det är främst män som gett ersättning för sex, i alla åldersgrupper. Knappt en av tio (9,4 procent) av samtliga män har någon gång gett ersättning för sexuella tjänster jämfört med mindre än en av tvåhundra bland kvinnor. Det är vanligare att ha gett ersättning för sex utomlands än i Sverige, och 80 procent av de som någon gång gjort detta har gjort det utomlands. Knappt 15 procent av homo- och bisexuella män har gett ersättning för sex, jämfört med knappt 10 procent av heterosexuella män.

Figur 1. Andel män som betalat eller gett annan ersättning för sex minst en gång, per ålder.

Sammanfattning

SRHR2017 visar att det nästan bara är män som har betalat eller gett annan ersättning för sex: knappt en av tio, jämfört med mindre än en av tvåhundra bland kvinnor. Att någon gång ha gett ersättning för sex är vanligare med stigande ålder bland män. Det är också fler män som gett ersättning för sex utomlands än i Sverige. Det är ovanligt att ha tagit emot ersättning för sex: 1,5 procent av kvinnorna och 1 procent av männen har någon gång gjort det.

Det finns ett fortsatt behov av lättillgängliga hälsofrämjande och förebyggande insatser samt sociala stödinsatser för personer med erfarenhet av sex mot ersättning.

Att ta emot ersättning för sex

Det är enligt svaren i undersökningen, få som någon gång tagit emot ersättning för sex, totalt 1,5 procent av kvinnorna och 1 procent av männen. Majoriteten av dessa hade tagit emot ersättning för sex i Sverige. Bland homo- och bisexuella personer har 7 procent haft sex mot ersättning, oavsett kön. Endast 0,5 procent av de svarande har sålt sexuella tjänster via internet, mobiltelefon eller appar.

Vad säger lagen?

Sedan 1999 är det olagligt att betala eller ge annan ersättning för sex i Sverige, men det är inte olagligt att ta emot ersättning för sexuella tjänster. Syftet är att minska prostitutionens omfattning och ändra samhällets attityder till sex mot ersättning. Sedan den så kallade sexköpslagen (brottsbalken, 6 kap. 11 §) infördes har Polisen betonat sambandet mellan prostitution och människohandel, eftersom båda styrs av efterfrågan på sexuella tjänster mot betalning. Polismyndigheten diskuterar därför inte prostitution och människohandel som två helt separata fenomen.

Prostitution och jämlikhet

Personer som har sex mot ersättning är en i stor utsträckning utsatt grupp som behöver inkluderas i arbetet med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Insatser inom SRHR bör generellt fokusera på att förbättra förutsättningarna för en god och jämlik hälsa samt minska skillnader i hälsa mellan olika grupper.

Ett av jämställdhetspolitikens delmål är att mäns våld mot kvinnor ska upphöra, och i det ingår att minska efterfrågan på prostitution. Det omfattar även utsatthet hos hbtqi-personer. Arbetet med det ingår i ett bredare jämställdhetsarbete som rör samhällets alla sektorer.

Fortsatt förebyggande insatser

Bakom sex mot ersättning finns olika motiv och erfarenheter, och därför behöver preventionsarbetet inkludera flera sorters åtgärder på olika nivåer. För att öka möjligheten till en god sexuell hälsa är det viktigt att personer med erfarenhet av sex mot ersättning erbjuds lättillgängliga hälsofrämjande och förebyggande insatser, såsom tekniker för säkrare sex, generös tillgång till testning och telefonlinjer för sexköpare för stöd och rådgivning.

Det behövs även förebyggande åtgärder såsom sex- och samlevnadsundervisning i skolan där unga får möjlighet att diskutera exempelvis sexualitet, normer och samtycke. Vidare är det viktigt att fortsätta sprida information till unga och unga vuxna om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter och jämställdhet.

Definition av sex mot ersättning i SRHR2017

Vad ersättning för sexuella tjänster innebär har tolkats på olika sätt i olika tider, länder och kulturer. Sverige arbetar för att prostitution ska ses som ett samhällsproblem och ett uttryck för mäns våld mot kvinnor. Med sex mot ersättning menas att en person får eller utlovas ersättning i utbyte mot sexuella handlingar. Ersättningen behöver inte alltid vara pengar utan det kan till exempel vara kläder, presenter, alkohol, droger eller sovplats.

Läs hela rapporten SRHR2017

www.folkhalsomyndigheten.se/srhr2017-rapport

En serie av kunskap

Faktabladet *Sex mot ersättning* är ett av sju faktablad om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter som bygger på resultat från undersökningen SRHR2017. Övriga faktablad hittar du på www.folkhalsomyndigheten.se/srhr2017